

HYGIENIA

MISTÄ TULEE INFEKTIOITA?

Veera Rättäri

Sairaanhoitaja & hygieniayhdyshenkilö

Tays Valkeakoski päiväkirurgia

LEIKKAUSALUEEN INFEKTIOT

“sosiaali- ja terveydenhuollossa toteutetun tutkimuksen tai annetun hoidon aikana syntynyt tai alkunsa saanut tartuntatauti”

Tartuntatautilaki (1227/2016)

- ✓ Infektio tehdyn toimenpiteen jälkeen
- ✓ Todetaan 30 vuorokautta tehdyn toimenpiteen jälkeen tai vuosi, mikäli toimenpiteessä on asetettu vierasesine
- ✓ Pinnallinen tai syvä haavainfektio
- ✓ Leikkausalue/Elininfektio

→kustannukset

→potilaan kärsimys, jopa kuolema

→hieno työ roskikseen

VÄÄRÄÄN AIKAAN VÄÄRÄSSÄ PAIKASSA

- ✓ Infektion aiheuttajana jokin mikrobi
 - Useimmiten aiheuttajana potilaan oma
 - Mikrobi voi olla peräisin myös leikkaussalihenkilökunnasta

Infektion syntyyn vaaditaan monivaiheinen tapahtumaketju ja infektion riskin kasvamiseen vaikuttaa monta eri tekijää.

POTILAS

LEIKKAUS

POTILAASEEN LIITTYVÄT RISKITEKIJÄT

ENNAKOINTI

- Korkea ikä
- Aliravitsemus
- Taustasairaudet
 - Diabetes
 - Syöpä
- Tupakointi
- Runsas alkoholin käyttö
- Runsas ylipaino
- Suun terveys
- Huono henkilökohtainen hygienia
- Entäs kotiolot?

POTILASOHJAUS

- Ennen leikkausta tulisi puuttua infektioriskiä lisääviin seikkoihin
- Puhtaana leikkaukseen
- Potilaan ohjaus haavan hoitoon korostuu päiväkirurgiassa
 - 48h
- Hyvän käsihygienian omaksuminen alkaa jo sairaalasta

LEIKKAUKSEEN LIITTYVÄT RISKITEKIJÄT

LEIKKAUSVALMISTELUT

- Ihon ja limakalvojen kunto
 - Ihokarvojen poisto
- Leikkausalueen desinfektio
- Mikrobilääkeprofylaksia

LEIKKAUS

- Iso haava, isompi riski
 - Pitkittynyt leikkaus
 - Kudosten käsittely
- Huono homeostaasi
- Aseptiikan pettäminen

ASEPTIIKKA LEIKKAUSSALISSA

- Käsihygienia
- Kertakäyttöisten käsineiden käyttö
- Huolellinen leikkausalueen valmistelu
- Saliliikenne
- Steriilit leikkauskäsineet

INFEKTIOIDEN TORJUNTA TAYS VALKEAKOSKEN PÄIVÄKIRURGIASSA

VALKEAKOSKEN PÄIVÄKIRURGIAN KYYLÄUUTISET

1.9.2022

Desinfektioaineita on kilpailutettu ja niihin on tulossa muutoksia. Muuten nämä eivät kovin kummoisia ole, mutta WETVIPET muuttuu WIPECLEAN ALCO FREE-pyyhkeisiin.

- KÄYTÄ HANSKOJA
- VOI PYYHIÄ KAIKKEA MIKÄ KESTÄÄ KOSTEUTTA JA MILLÄ EI KAJOTA POTILAASEEN
- AVATTUNA SÄILYY 6KK, SAA SILTI MERKATA AVAUSPÄIVÄMÄÄRÄN KUN SE ON NIIN HIENOSTI OPITTU
- SOVELTUU MYÖS ERITETAHRADESINFEKTIOON...PIKKUSIIN...JA TÄTÄ ETTE KUULLU MEILTÄ...SHHH...

ÄLÄ PYYHI OMAA TAI KAVERIN
KAINALOO NÄILLÄ!

...TAI PYLLYÄ...hähäh

MYÖS punakynä viuhui, joten ohessa nähtyjä tapahtumia mietintämyssyyn:

1. Likaiset hanskat laitettiin taskuun
2. Koskemisjärjestys: Potilas → tietokone → potilas → oma naama...ei käsidesiä missään välissä
3. potilaspaperit sängyssä, minkä jälkeen ne siirrettiin puhtaalle anepöydälle
4. hanskat kädessä räkääsioita, minkä jälkeen puhelin soi ja tätä katsottiin samoilla hanskoilla
5. anepöydän laatikolla käytiin ilman käsidesiä potilaaseen koskemisen jälkeen

edellä mainituilla tapauksilla on siis tarkoitus herätellä ajatuksia siitä, mitä mikrobeja viedään ja mihin. Esim. sinne omaan naamaan 😊 Kaikki edellä mainitut tilanteet olisi ollut hoidettavissa jollain muulla tavalla kuten:

1. Meillä on aika paljon roskiksia mihin likaiset hanskat heittää
2. Koskemisjärjestys: Potilas → KÄSIDESI → tietokone → KÄSIDESI → potilas → KÄSIDESI → oma naama(jos hirveen kutkus) → KÄSIDESI
3. Potilaspapereita ei missään tilanteessa ole pakko laskea potilaan sänkyyn → anepöytä n. 1m päässä, passari voi ottaa paperit ja laittaa pöydälle tms.
4. Jos puhelin soi kesken räkääsioiden, eikä itse irtoa diluttamaan käsiä, voi pyytää esim. passaria

VALKEAKOSKEN LEIKKAUSOSASTON KYYLÄPARTIO

5.5.2021

KYYLÄPARTIO EDITION

HUHTIKUUSSA kyläpartio soluttautui

huomaamattomasti henkilökunnan joukkoon tarkkailemaan käsihygieniaa ja maskin käyttöä. Olematta lainkaan ärsyttäviä, antoi kyläpartio rauhallista ja huomaamatonta ohjeistusta.

" hiero ja hinkkaa, ennen ja jälkeen, hiero ja hinkkaa... "

HUOMIOITA:

- ✓ Melkein kaikki pesee kädet töihin tullessaan
- ✓ Monelta unohtuu käsidesin käyttö maskin pukemisen jälkeen
- ✓ Maskeja eksi jokunen ruokapöydälle, tuolin nojalle, syliin ja taskuun
- ✓ Syntyi paljon hyvää pohdintaa omaa toimintaa kohtaan
- ✓ Wetwipe-paketeista jää päivämäärät unholaan → säilyy avattuna kuukauden

Tittelityy Taukotöihin normitauko - perustuu tositapahtumiin -

jos
pikkutauko

pikku
pepsiki

no nopee
munkki tästä

No johan
tuli massu
täyteen

hohhoijaa...kai
sitä pitäis lähtee
takasin sorvin
ääreen

kyllä säästö se
on pienikin
säästö

ja ei kun töihin!

**ÄLÄ KOKEILE KOTONA, ÄLÄKÄ
VARSINKAAN TYÖPAIKALLA**

LÄHTEET

Kyyläutistoimituksen virallinen arkisto

Järvinen, V-V. 2023. Steriilien kaksoiskäsineiden käytön vaikutus hoitoon liittyvien infektioiden ja pistotapaturmien ehkäisyyn leikkauksissa. Kehittämistyö. Hygieniahoitajan täydennysopinnot, Arcada ammattikorkeakoulu.

Lauritsalo, M-L. & Matsinen, M. 2023. Leikkaushaavainfektio – ei toivottu komplikaatio. Infektioiden torjunta 1/2023, s.22–26. Julkaistu ensimmäisen kerran Haava-lehdessä 25(3), s.14–16.

Haavatalo. Leikkaushaavaongelmien ennaltaehkäisy.

Rantala, A. 2018. Leikkausalueen infektioiden merkitys. Teoksessa: Anttila, V-J., Kanerva, M., Kuronen, M., Kurvinen, T., Lyytikäinen, O., Rantala, A., Vuento, R. & Ylipalosaari, P,(toim.). Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy, s. 168–169.

Rantala, A., Huotari, K., Hietaniemi, K. & Kuutamo, T. 2018. Leikkausalueen infektioiden ehkäisytoimet. Teoksessa: Anttila, V-J., Kanerva, M., Kuronen, M., Kurvinen, T., Lyytikäinen, O., Rantala, A., Vuento, R. & Ylipalosaari, P,(toim.). Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy, s.176–186.

Syrjälä, H. & Lyytikäinen, O. 2018, Hoitoon liittyvät infektiot: esiintyvyys, merkitys ja ehkäistävyys. Teoksessa: Anttila, V-J., Kanerva, M., Kuronen, M., Kurvinen, T., Lyytikäinen, O., Rantala, A., Vuento, R. & Ylipalosaari, P,(toim.). Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy, s. 20–25.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö. 2017. Tartuntatautilaki 1227/2016.

WHO. 2018. Global guidelines for the prevention of surgical site infection. 2. painos. World health organization.